

19. WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE Z ZAKRESU GEODEZJI I KARTOGRAFII

Działalność wydawnicza została zapoczątkowana już w roku 1945 przez Biuro Kartograficzne Głównego Urzędu Pomiarów Kraju. W latach 1945–1951 publikowane były przede wszystkim tablice geodezyjne, niezbędne do prac obliczeniowych oraz wydawnictwa naukowe Geodezyjnego Instytutu Naukowo-Badawczego, wśród których znalazły się pozycje: F. Biernacki – „Teoria odwzorowań dla geodetów i kartografów” (1949) oraz J. Różycki – „Odwzorowanie Gaussa-Krügera i jego zastosowanie w Polsce” (1949).

Intensywna działalność wydawnicza rozpoczęła się z chwilą powstania w 1951 r. Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych, do którego zadań należy także wydawanie książek z dziedziny geodezji i kartografii.

Zapotrzebowanie na literaturę fachową wywołał olbrzymi wzrost szkolnictwa geodezyjnego wyższego i średniego, powstawanie przedsiębiorstw geodezyjnych i szybki rozwój geodezji w świecie, a także duże osiągnięcia geodezji i kartografii polskiej.

Aby zaspokoić te potrzeby, zakres tematyczny wydawnictw musi być bardzo szeroki. Obejmuje on prace naukowe, podręczniki i książki pomocnicze dla szkół wyższych i średnich, poradniki zawodowe, książki dla techników i inżynierów zatrudnionych w przedsiębiorstwach oraz tablice geodezyjne niezbędne w dydaktyce i w pracy produkcyjnej. Wydawnictwa poświęcone są zagadnieniom geodezji, fotogrametrii, kartografii i nauk pokrewnych, a poziomem swym obejmują zakres od książek popularnonaukowych, przeznaczonych dla szerokich rzesz czytelników, aż do monograficznych opracowań naukowych.

W latach 1952–1979 wydano pozycje własne obejmujące następujące zagadnienia:

- 1) geodezja wyższa,
- 2) geodezja ogólna,
- 3) geodezja inżynieryjno-przemysłowa,
- 4) fotogrametria,
- 5) instrumentoznawstwo geodezyjne,
- 6) metrologia,
- 7) kartografia i reprodukcja kartograficzna,
- 8) wydawnictwa encyklopedyczne i słowniki,
- 9) rachunki geodezyjne,
- 10) wydawnictwa szkolne,
- 11) wydawnictwa popularnonaukowe,
- 12) poradniki dla pomiarowych,
- 13) tablice rachunkowe.

Ponadto wydano prace naukowe IGiK, instrukcje i przepisy o pomiarach kraju Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz pozycje zlecone do wydania przez inne instytucje.

Dorobek wydawniczy za lata 1945–1979 wynosi 421 pozycji w łącznym nakładzie 1 milion 60 tys. egzemplarzy.

- Do poważniejszych pozycji wydanych w latach 1952–1979 można zaliczyć:
- Czesław Kamela: *Geodezja dynamiczna* – 1953.
- Wiesław Opalski, Ludosław Cichowicz: *Astronomia geodezyjna* – 1961, 1970, 1977.
- Kazimierz Bramorski: *Geodezja w budownictwie tunelowym* – 1957.
- Praca zbiorowa: *Niwelacja precyzyjna* pod red. F. Włoczewskiego – 1971.
- Praca zbiorowa: *Geodezja gospodarcza* pod red. S. Kluźniaka: Tom. I. *Geodezja miejska* – 1953. Tom II. *Pomiary inwentaryzacyjne i realizacyjne w miastach* – 1953. Tom III. J. Ponikowski: *Geodezja kolejowa* – 1953, 1960. Tom. IV. *Geodezja inżynieryjno-przemysłowa* – 1955. Tom V. *Geodezyjne urządzenia terenów rolnych* – 1955. Tom. VI. *Wybrane zagadnienia z geodezji* – 1956.
- Tadeusz Lazzarini: *Geodezyjne pomiary odkształceń i ich zastosowanie w budownictwie* – 1961, 1978.
- Marian B. Piasecki: *Fotogrametria lotnicze i naziemna* – 1958, 1968, 1973.
- Jerzy Jasnorzewski: *Metrologia długości* – 1959.
- Lech Ratajski, Bogodar Winid: *Kartografia ekonomiczna* – 1960, 1963.
- Józef Szaflarski: *Zarys kartografii* – 1955, 1965.
- Słownik geodezyjny w 5 językach*. Praca zbiorowa Komisji Słownictwa SGP pod red. W. Sztompke 1954, 1955.
- Słownik geodezyjny (Wersja hiszpańska)* pod red. G. Schulza (z Argentyny) – 1961.
- Stefan Hausbrandt: *Rachunek wyrównawczy i obliczenia geodezyjne*. Tom I – 1970, Tom II – 1971.
- Jerzy Gaździcki: *Informatyka w geodezji i kartografii* – 1975.
- Mieczysław Lipiński: *Tablice do tyczenia krzywych*. Część II. Kłotoida – 1956, 1962, 1969, 1972, 1976, 1978.
- Janusz Śledziński: *Geodezja satelitarna* – 1978.
- Państwowe Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych stara się o pełne zaopatrzenie branży geodezyjnej w literaturę fachową, a przede wszystkim o stałe zapewnienie podręczników średnim szkołom geodezyjnym, bez czego nauczanie przedmiotów zawodowych byłoby bardzo trudne. Zapotrzebowanie geodezyjnego szkolnictwa wyższego zaspokojone jest w dużym zakresie przez wydawnictwa PPWK, a brak niektórych podręczników uzupełniony jest skryptami, które zgodnie z zamierzeniami Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki przejmowane są następnie przez wydawnictwo i ukazują się jako podręczniki akademickie.
- Przedstawiony dorobek wydawniczy wysuwa Państwowe Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych na jedno z czołowych miejsc w świecie. Dowodem uznania dla naukowych osiągnięć naszej literatury geodezyjnej i kartograficznej jest zainteresowanie, jakim cieszy się ona w naukowych ośrodkach zagranicznych oraz przekłady kilku pozycji na język angielski.
- Pozycje przetłumaczone:
- F. Biernacki: *Teoria odwzorowań dla geodetów i kartografów*.
- C. Kamela: *Geodezja dynamiczna*.
- E. Warchałowski: *Niwelacja geometryczna*.
- Zamierzenia PPWK obejmują pełne zaopatrzenie szkolnictwa średniego i wyższego w podręczniki, a całego zawodu geodezyjnego w książki fachowe, udoskonalanie dotychczasowych opracowań w kolejnych wydaniach oraz wprowadzanie do planów wydawniczych pozycji poświęconych najnowszym osiągnięciom nauki i techniki.